

խուռն բազմութեան կանչն և աղաղակն անտարբեր մտիկ կ'անէր. — ուր և ինչո՞ւ կ'երթան, արդեօք վերստին պիտի դառնայ իր ծննդեան տեղին, — ամենևին հոգը չէր: Երևակայութեանը մէջ խոր տպաւորած էր միայն Կամենիցի հրդեհը, որոյ զոհ եղած էր հայրը, ուր և ինքը յուսահատաբար լալուն և ճշելուն միջոց՝ անծանօթ ծերունի ձեռք մի զինքն ազատած էր կրակէն, և տարած յանձնած էր կուսանաց վանքը՝ Հռիփսիմեայ խնամոց:

Գաղթականաց Հայոց կարաւանն կամ թափօրն կը հասնի Տնեսդեր գետին եզերքը. ուստի միւս կողմ անցնելու արգելք կը լինին. զի Խոթինի անցքը կամ կամուրջը՝ այլազգի զօրքն դէպ 'ի ամրոց անելու կը գործածէ: Հայոց բանակին գիշերօթելու տեղ կը նշանակուի զառիվայր տափարակ մի, ուր երբեմն Սոպիէոքի Լեհաց թագաւորը մեծ յաղթութիւններ գործել էր: Հայք ստիպուած էին ամէն տեղ այլազգի կառավարչաց ներկայանալ, և նոցա հրամանին համեմատ յառաջ վարել ճամբանին: Կ'որոշեն իրենց մէջ այս անգամ պատգամաւոր զրկելու առ այլազգի կառավարիչն՝ Բուտագովիչ անունով նշանաւոր անձը, որոյ՝ իբրև թարգման՝ կը նշանակեն Ստեփանիկ Սկոբոյ մանուկը. այս առթիւ նա՛ առաջին անգամ կը վարէ իւր ապագային պաշտօնը: Թէպէտ և Խոթինի բերդակալը Տէրիպալթա՛ կը մերժէ Հայոց խնդիրը, սայլեր չի տար, այլ տեսնելով Հայոց Կամենիցի փաշայէն առած անցագիրը, կը հրամայէ որ առանց մօտենալու արքունի սայլերուն՝ հեռուէն անցնին երթան:

Երկրորդ օրը՝ առաւօտը կանուխ՝ Հայոց բանակը